

**COMPLEMENTARITATEA PROGRAMULUI ORIZONT EUROPA CU FONDUL
EUROPEAN DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (FEDR) ȘI FONDUL SOCIAL EUROPEAN
PLUS (FSE+)**

Nume/Prenume: Greciuhin Violeta

Data: 31.05.2022

Rezumat:

Sinergiile cu alte programe ale UE se bazează pe complementaritatea dintre conceperea și obiectivele programelor, iar la nivelul implementării se bazează pe compatibilitatea normelor și proceselor de finanțare. Fondurile din Program se utilizează exclusive pentru finanțarea activităților de C&I. Planificarea strategică asigură alinierea priorităților pentru diferitele programe ale Uniunii și garantează opțiuni de finanțare în diferitele etape ale ciclului de C&I. Misiunile și parteneriatele europene beneficiază de sinergii cu alte programe și politici ale UE.

Implementarea rezultatelor cercetării și a soluțiilor inovatoare dezvoltate în program este facilitată cu sprijinul altor programe ale UE, prin strategii de diseminare și exploatare, prin transfer de cunoștințe, prin surse de finanțare complementare și cumulative și prin măsuri de politică conexe.

Structura material

- 1. Introducere: necesitatea sinergiilor (complementarităților)**
- 2. Scopul sinergiilor**
- 3. Funcționarea sinergiilor**
- 4. Sinergia Orizont Europa cu Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)**
- 5. Sinergia Orizont Europa cu Fondul Social European Plus (FSE+)**

1. Introducere: necesitatea sinergiilor (complementarităților)

Setul de programe de finanțare ale UE în cadrul următorului buget multianual trebuie să fie strâns legate între ele și trebuie să funcționeze în sinergie. Acest lucru poate fi descris ca:

- 1) Compatibilitate: armonizarea regulilor de finanțare pentru proiecte; flexibilizarea schemelor de cofinanțare; punerea în comun a resurselor la nivelul UE;
- 2) Complementaritate între programele UE: fără suprapunere în finanțare;
- 3) Coerență: alinierea priorităților strategice în sprijinul unei viziuni comune.

O lecție importantă învățată din evaluarea intermediară Orizont 2020 este că, în cazurile în care programele respective nu au fost concepute cu o imagine de ansamblu strategică clară a complementarităților lor încă de la început, s-a dovedit dificil să se asigure complementaritatea și coerența deplină în etapa de implementare.

Sinergiile mai eficiente între programele UE în cadrul următorului cadru financiar multinațional (CFM) al UE vor face ca investițiile globale ale UE să fie mai eficiente, mai lizibile și mai capabile să ofere o valoare mai bună pentru cetățeni. Acesta va amplifica impactul investițiilor la nivelul UE în cercetare și inovare pentru crearea de locuri de muncă, creștere și competitivitate pe teren, punând în aplicare mai bine schemele europene, naționale și regionale de finanțare a cercetării și inovației. În cele din urmă, acestea ar trebui să contribuie într-un mod complementar la o viziune comună și la obiective comune privind abordarea provocărilor majore cu care se confruntă Europa și, în cele din urmă, să facă UE în ansamblu mai bine echipată pentru a face față presiunii concurențiale din ce în ce mai mari de pe piețele globale.

Explorarea sinergiilor dintre programul-cadru și alte propuneri CFM legate de sprijinirea sistemelor de cercetare și inovare în etapa de concepere a programului urmărește:

- (a) să asigure complementaritatea în proiectele și obiectivele diferitelor programe pentru a asigura utilizarea cât mai eficientă a resurselor publice limitate și o lizibilitate sporită pentru beneficiari;
- (b) surprinde domeniul de aplicare al activităților sprijinite prin diferitele programe pentru a asigura sinergii complete și abordări coerente pe teren, de exemplu prin procese de programare strategică aliniată (de exemplu, pe domenii prioritare, parteneriate) și misiuni comune pentru a ghida prioritățile de finanțare ale diferitelor programe ;
- (c) să asigure dezvoltarea unei finanțări complementare și combinate între programe și să faciliteze punerea în aplicare a Sigiliului de excelență.

Programul-cadru va acoperi activități care sprijină dezvoltarea, demonstrarea și adoptarea pe piață a soluțiilor inovatoare (prin co-creare, acceleratorul EIC, achiziții publice) care au, de obicei, o dimensiune transnațională sau necesită mai mult sprijin decât poate fi prevăzut la nivel național/ la nivel regional și sunt soluții inovatoare inedite pentru Europa. În cadrul activităților sale, programul va sprijini dezvoltarea competențelor cercetătorilor și inovatorilor implicați. Deși Programul-cadru este deschis participării tuturor statelor membre și nu numai, va continua să sprijine dezvoltarea capacității în țările cu performanțe scăzute în domeniul cercetării și inovației prin scheme dedicate bazate pe colaborare - inclusiv pentru reforme de politici, în contextul consolidării Spațiului european de cercetare, inclusiv regiunile ultraperiferice.

Alte programe din următorul CFM vor oferi sprijin pentru activitățile de cercetare și inovare, inclusiv demonstrarea de soluții adaptate contextelor/necesităților naționale/regionale specifice, precum și inițiativelor bilaterale și interregionale. În special, fondurile europene de dezvoltare regională sprijină construirea de ecosisteme de cercetare și inovare în statele membre în ceea ce privește infrastructurile, resursele umane, modernizarea sectorului public și privat și rețelele de cooperare (inter)regională, cum ar fi structurile de clustere. Programele CFM, cum ar fi Facilitatea Conectarea Europei (CEF), Programul Europa Digitală (DEP), Fondul Social European (FSE) sau LIFE utilizează în special achizițiile publice ca un instrument pentru a implementa infrastructuri fizice și tehnologii și soluții inovatoare în domenii specifice. - care poate proveni din activitățile Programului-cadru, dar nu numai.

Programul-cadru va oferi, de asemenea, sprijin pentru activitățile de cercetare și inovare susținute de aceste infrastructuri și facilități, inclusiv testare, experimentare și demonstrație în toate sectoarele și disciplinele. Acțiunile implementate prin alte programe CFM vor oferi coloana vertebrală pentru tranzițiile sistemului (de exemplu, infrastructurile pentru tranziția energetică) și vor asigura condiții-cadru de susținere, cum ar fi interoperabilitatea, standardele, reglementările favorabile inovației, dar și abilitățile sporite și conștientizarea populației mai largi, răspândirea celor mai bune practici în implementarea politicii de cercetare și inovare, dar și pentru difuzarea și adoptarea mai largă a inovațiilor (europene) pe arena internațională, de ex. prin acțiune externă.

În general, va fi încurajată diseminarea mai largă a rezultatelor C&I obținute prin programele-cadru către un public mai larg din cadrul instituțiilor europene, dar și statelor membre și altor părți interesate. Prin sigiliul de excelență, propunerile de înaltă calitate, dar nefinanțate în cadrul programului-cadru vor continua să fie promovate pentru sprijin prin surse alternative de finanțare, inclusiv FEDR sau FSE, acolo unde este cazul.

Mai mult, dezvoltarea suitei corporative eGrants/eProcurement de procese de afaceri și instrumente IT pentru toate programele gestionate central va asigura o implementare armonizată și posibilități îmbunătățite de exploatare a sinergiilor la nivel de proiect. Ar putea fi, de asemenea, luată în considerare dependența încrucișată de auditurile altor programe UE, deși eficacitatea acestora va depinde de omogenitatea regulilor dintre programe.

2. Scopul sinergiilor

2.1 În ce privește sprijinul pentru proiecte/activități R&I, incl. activități mai aproape de piață, replicare și difuzare de tehnologii și soluții inovatoare – Programul-cadru de complementaritate/Alte programe UE

ORIZONT EUROPA	Ce vor acoperi de obicei celelalte programe UE pentru activitățile/proiectele C&I:
<p>Pentru activități/proiecte C&I:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Program concentrat pe cercetare și inovare excelentă de la TRL 1-9, cu un accent puternic continuat pe cercetare și inovare colaborativă; 2) Sprijin pentru entități individuale și colaborări transnaționale (de sus în jos și de jos în sus); 3) În principal granturi pentru TRL 1-8; avansuri rambursabile sau convertibile, capital propriu și/sau garanție pentru împrumuturi (fără granturi) pentru TRL 5/6-9; 4) Sprijinirea inovațiilor tehnologice și non-tehnologice ((știința cetățeană, inovare condusă de utilizatori, inovare socială, inovare în modele de afaceri, inovare în sectorul public etc.), inclusiv mecanisme de livrare inovatoare; 5) Continuarea Acțiunilor de Coordonare și Sprijin; 6) Stimulente pentru schimbări instituționale către cercetare și inovare responsabilă (RRI) și egalitatea de gen; 7) Sprijin eficientizat în continuare pentru parteneriatele europene: co-programare, cofinanțare (inclusiv prin achiziții), finanțare instituțională deschisă tuturor tipurilor de părți interesate publice și private (inclusiv fundații); 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Continuarea sprijinirii activităților de cercetare și inovare adaptate contextelor/necesităților naționale/regionale specifice, precum și inițiativelor bilaterale și interregionale (de exemplu, FEDR, LIFE); 2) Dezvoltarea capacității de cercetare și inovare în țări și regiuni (inclusiv infrastructuri regionale și naționale de cercetare): FEDR, InvestEU (infrastructură, capital uman și ferestre pentru IMM-uri), instrument extern, inițiativa universităților europene susținute de Erasmus, parteneriate strategice, alianțe de cunoaștere și mobilitate; 3) Propunerile de înaltă calitate, dar nefinanțate în cadrul programului-cadru (sigiliile de excelență pentru IMM-uri și MSCA) ar trebui sprijinite prin surse alternative de finanțare, inclusiv FEDR sau FSE, după caz. În cazul IMM-urilor SoE, acestea ar trebui să beneficieze de condiții de finanțare similare în altă parte, inclusiv în cadrul schemelor de finanțare naționale/regionale; 4) Regruparea resurselor pentru acțiuni paralele coordonate care se completează cu Programul-cadru (inclusiv FEDR sau FSE pentru sprijinirea parteneriatelor europene) și pentru C&I în domenii specifice (adică cu Fondul de inovare ETS); 5) Alinierea prevederilor de finanțare/reglementărilor financiare între programe; 6) Oferiți consiliere cu privire la găsirea de surse alternative de finanțare prin COSME+.

<p>Absorbție pe piață:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Adoptarea pieței luată în considerare ca urmare a dezvoltării propunerilor de proiecte FP, încurajând solicitanții să co-creeze/experimenteze cercetările și soluțiile lor cu utilizatorii încă de la început, inclusiv în cadrul centrelor de co-locăție ale CCI-urilor; 2) Sprijinirea acțiunilor de inovare și demonstrarea unor soluții de primă natură în Europa, cu potențial de replicare; 3) Stabilirea canalelor de soluții inovatoare din proiectele de cercetare și inovare (inclusiv de la ERC Proof of concept) destinate investitorilor publici și privați, inclusiv Acceleratorul EIC și alte programe UE; 4) Sprijin pentru lansarea și replicarea soluțiilor inovatoare cu dimensiune transfrontalieră și transnațională; 5) Sprijin pentru achizițiile precomerciale și achizițiile publice de inovare ca instrument autonom menținut; 6) Sprijin pentru extinderea companiilor cu potențial inovator de a crea noi piețe cu instrumente financiare în cadrul EIC, în special acolo unde piața nu oferă finanțare viabilă; 7) Îmbunătățirea monitorizării și diseminării rezultatelor C&I, inclusiv prin inițiative precum diseminarea și exploatarea Boosters și Radarul inovației - de asemenea, direcționate către alte DG și programe pentru implementare ulterioară. Activități/proiecte C&I. 	<p>Absorbție pe piață:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Sprijinirea activităților orientate către utilizatori, adaptate la contexte naționale/regionale specifice (de exemplu, laboratoare de viață, bancuri de testare în cadrul fondurilor ESI, DEP); 2) Sprijinirea activităților de demonstrație și inovare adaptate contextelor naționale/regionale specifice, inclusiv activități transregionale (inclusiv fonduri LIFE, ESI); 3) Preluarea rezultatelor PC și sprijinirea dezvoltării, diseminării și implementării ulterioare în beneficiul economiei și societății (conduce de proiecte) (toate programele UE, atunci când este cazul); 4) Replica și implementează tehnologii testate și soluții inovatoare pentru a îmbunătăți mediul, consumul de energie sau sănătatea cetățenilor sau în tehnologiile digitale la nivel local și regional, inclusiv transregionale prin PAC, LIFE, FEDR sau FSE (de exemplu, pentru dobândirea de tehnologii, dezvoltarea competențelor), menținând în același timp concurența în cadrul pieței interne; 5) Sprijinirea adoptării de soluții inovatoare de către persoane fizice și utilizatori finali, industrie și administrație publică (de exemplu, pentru consumul de energie, sănătate, mediu) prin ESI, LIFE, PAC etc.; 6) Crearea unor condiții-cadru favorabile pentru procesele de tranziție (de exemplu, tranziția energetică), cum ar fi interoperabilitatea, standardele, reglementările favorabile inovației, dar și îmbunătățirea competențelor și conștientizarea populației mai largi, răspândirea celor mai bune practici în implementarea politicii de cercetare și inovare, dar de asemenea, pentru difuzarea și absorbția mai largă;
--	--

	<p>7) Sprijinirea difuzării și adoptării mai largi a inovațiilor (europene) (inclusiv prin instrumentul extern);</p> <p>8) Desfășurarea infrastructurilor fizice care să permită tranzițiile sistemului tehnologic (de exemplu, pentru o tranziție la energie curată în cadrul CEF; instrumente financiare în cadrul Invest EU, FEDR);</p> <p>9) Consolidarea cooperării dintre direcțiile generale pentru dezvoltarea în continuare a achizițiilor publice pentru soluții inovatoare în domenii cheie de interes european, în special pentru energie, transport, mediu, sănătate și TIC.</p>
--	---

2.2 În ce privește sprijinul pentru antreprenoriat, start-up-uri, creșterea/extinderea IMM-urilor, clustere și centre de inovare:

ORIZONT EUROPA	Ce vor acoperi de obicei celelalte programe UE pentru activitățile/proiectele C&I:
<p>Sprijin pentru antreprenoriat și creșterea IMM-urilor:</p> <p>1) Sprijinirea lansării și extinderii întreprinderilor nou-înființate, a IMM-urilor inovatoare și a firmelor cu capital mediu cu potențial inovator de a crea noi piețe cu instrumente financiare prin Consiliul European pentru Inovare (pathfinder, accelerator), menținând concurența în cadrul pieței interne și nu excluderea investițiilor private;</p> <p>2) Fereastra tematică dedicată C&I și fereastra IMM-urilor (adică, inclusiv IMM-urile inovatoare) în cadrul InvestEU, care sunt strâns legate de obiectivele programului-cadru;</p> <p>3) Finanțare combinată pentru inovatori, care este diferită de instrumentele financiare indirecte din cadrul InvestEU, dar în sinergie cu fondurile și intermediarii sprijiniți de InvestEU;</p>	<p>Sprijin pentru antreprenoriat și creșterea IMM-urilor:</p> <p>1) Asigurarea complementarității deplină cu instrumentele financiare implementate prin ferestrele InvestEU pentru a sprijini extinderea companiilor;</p> <p>2) Sprijinirea creșterii și internaționalizării companiilor individuale principale (de exemplu, prin COSME; FEDR și Instrumentul extern) într-un mediu competitiv;</p> <p>3) Sprijin pentru dezvoltarea abilităților de afaceri (ESF).</p>

4) Sprijin acordat companiilor (inclusiv mentorat și coaching) oferit în cadrul CCI-urilor EIT, inclusiv investiții prin intermediul Acceleratorului EIC.	
<p>Sprijin pentru clustere, hub-uri și ecosistem mai larg de inovare:</p> <p>1) Programe comune și alte acțiuni pentru îmbunătățirea ecosistemelor de inovare;</p> <p>2) Consolidarea centrelor de colocare a CCI-urilor EIT (centri de inovare) pentru experimentare și testare cu utilizatorii finali;</p> <p>3) Sprijin pentru dezvoltarea standardelor pentru produse/servicii inovatoare în proiectele FP.</p>	<p>Sprijin pentru clustere, hub-uri și ecosistem mai larg de inovare:</p> <p>1) Sprijinirea construcției și echipamentului de structuri pentru sprijinirea IMM-urilor (clustere, incubatoare etc., în special în cadrul FEDR);</p> <p>2) Sprijin pentru dezvoltarea ecosistemului de inovare regional/național incl. furnizarea de servicii de consiliere și asistență companiilor (inclusiv prin COSME+ și Enterprise Europe Network și prin fondurile ESI);</p> <p>3) Elaborați standarde care susțin R&I în arena standardizării internaționale (inclusiv prin COSME).</p>

2.3 În ce privește sprijinul pentru infrastructurile de cercetare, dezvoltarea capitalului uman, crearea de rețele și elaborarea politicilor:

ORIZONT EUROPA	Ce vor acoperi de obicei celelalte programe UE pentru activitățile/proiectele C&I:
<p>Infrastructura de cercetare:</p> <p>1) Consolidarea peisajului infrastructurilor europene de cercetare, de ex. ESFRI: sprijinirea dezvoltării în faza incipientă a infrastructurilor de cercetare paneuropene, a cloud-ului european pentru știință deschisă și a infrastructurilor europene de date și permite furnizarea de servicii de calcul/date de înaltă performanță;</p> <p>2) Deschiderea, integrarea și interconectarea infrastructurilor naționale de cercetare</p> <p>3) Sprijinirea parteneriatelor cu industria pentru furnizarea de componente de înaltă tehnologie, asigurând în același timp condiții de concurență echitabile între concurenți;</p>	<p>Infrastructura de cercetare:</p> <p>1) Sprijinirea contribuțiilor naționale/regionale la construirea infrastructurilor de cercetare paneuropene, adică cu FEDR și Fondul InvestEU;</p> <p>2) exploatarea potențialului instrumentelor CEF și a programului Europa digitală pentru achizițiile/desfășurarea coordonată la scară largă de infrastructuri digitale și infrastructuri pentru tehnologii digitale;</p> <p>3) Utilizarea instrumentelor externe pentru dezvoltarea capacității în țările terțe de a participa la infrastructurile globale de cercetare de interes UE;</p> <p>4) Oferiți sprijin financiar adecvat și continuu pentru inițiative de lungă durată dincolo de durata de viață a finanțării FP.</p>

<p>4) Consolidarea politicii europene privind infrastructura de cercetare și a cooperării internaționale.</p>	
<p>Dezvoltarea capitalului uman:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Sprijinirea cercetătorilor individuali (inclusiv ERC, MSCA) și a rețelelor de cercetare și inovare pentru schimbul de cunoștințe, incl. mobilitatea și dezvoltarea carierei; 2) Continuarea sprijinirii mobilității și dezvoltării carierei cercetătorilor din ERA (de exemplu, Strategia de resurse umane pentru cercetători, EURAXESS, Fondul de pensii RESAVER etc.); 3) Continuarea sprijinirii accesului la infrastructurile de cercetare pentru cercetători, inovatori și IMM-uri pe o bază transparentă și nediscriminatorie; 4) Continuarea sprijinirii cercetării și inovării responsabile și a egalității de gen și a dimensiunii de gen în cercetare și inovare - Continuarea sprijinirii dezvoltării competențelor antreprenoriale în universități (EIT-CCI) și consolidarea rolului CCI-urilor EIT pentru identificarea viitoare a competențelor în domenii legate de provocări; 5) Creșterea rolului FP în modernizarea universităților din ERA, și anume prin integrarea practicilor de știință deschisă, precum și concentrarea asupra antreprenoriatului (de exemplu, competențe, mecanisme de recunoaștere și recompensare etc.); 6) Continuarea îndrumării și instruirii companiilor pentru a îmbunătăți inovarea și abilitățile antreprenoriale (EIC, EIT/CCI); 7) Lansarea de noi premii de recunoaștere (Femei inovatoare, Capitala inovației, premii EIT) și premii EIC; 8) Continuarea consolidării capacității umane în țările cu performanțe scăzute în cercetare și inovare (Președintele ERA). 	<p>Dezvoltarea capitalului uman:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Sprijin pentru dezvoltarea competențelor (tehnice, digitale și transversale) pentru a sprijini utilizarea soluțiilor inovatoare, sporind în același timp posibilitățile de angajare și perspectivele de carieră, dar și competențe antreprenoriale prin viitorul COSME (Erasmus pentru Tineri Antreprenori) și FSE; 2) Construirea/consolidarea capacității umane de cercetare și inovare în țări și regiuni (inclusiv prin infrastructuri de cercetare regionale și naționale și burse): Fondul Social European (inclusiv competențe digitale de bază), InvestEU (infrastructură de cercetare, capital uman și ferestre pentru IMM-uri); Erasmus (vizează anumite sectoare pentru a oferi o serie de pre-absolvenți talentați care se pot lansa într-o carieră de cercetare, inițiativa Universităților Europene, Parteneriate strategice mobilitatea individuală pentru studii și pentru stagii); Instrument extern; 3) Dezvoltarea abilităților și capacităților pentru egalitatea de gen și cercetarea și inovarea responsabilă; 4) Încurajarea legăturilor și sinergiilor între acțiunile politice relevante care leagă educație/cercetare/inovare.

<p>Crearea de rețele și elaborarea politicilor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Continuarea acțiunilor de coordonare și sprijin incl. Împărțășirea acțiunilor de excelență (Teaming, Twinning, ERA-Chairs), Facilitatea de sprijin pentru politici pentru a ajuta statele membre ale UE să își reformeze politicile de cercetare și inovare și Acordurile de inovare pentru a identifica barierele în calea inovației la nivel sectorial; 2) Sprijin raționalizat pentru Parteneriatele Europene: co-programare, cofinanțare, finanțare instituțională deschisă tuturor tipurilor de părți interesate; 3) Îmbunătățirea monitorizării și diseminării rezultatelor C&I către politici; 4) Forumul EIC al agențiilor naționale care implementează politici naționale de inovare. 	<p>Crearea de rețele și elaborarea politicilor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Asigurarea unei coordonări puternice între programe, în special în domeniul infrastructurilor de cercetare, centrelor de inovare, demonstratorilor mari etc.; 2) Continuarea sprijinirii activităților de rețea C&I adaptate contextelor naționale/regionale specifice și cooperării interregionale; 3) Construirea capacității de politici de cercetare și inovare în țări și regiuni, de ex. prin dezvoltarea rețelelor de-a lungul helixului cvadruplu pentru a introduce dovezi de politică; 4) Sprijin prin PAC și FEDR pentru modernizarea ecosistemelor naționale și regionale și pentru a le face mai propice inovației (inclusiv prin strategii de specializare inteligentă); 5) Acțiuni de instrumente externe pentru a contribui la îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru inovare și pentru cooperare în cercetare și inovare.
--	---

3. Funcționarea sinergiilor

Sinergiile cu Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) asigură faptul că:

a) mecanismele de finanțare alternativă și cumulativă din partea FEDR și a programului sprijină activitățile care furnizează punte de legătură în special între strategiile de specializare inteligentă și excelență în C&I, inclusiv programele transregionale sau transnaționale comune și infrastructurile de cercetare paneuropene;

b) sunt sprijinite dezvoltarea și consolidarea ecosistemelor regionale și locale de C&I, rețelele și transformarea industrială, incluzând sprijinul pentru consolidarea capacităților de C&I, utilizarea rezultatelor, introducerea de noi tehnologii și de soluții inovatoare și ecologice rezultate din programele-cadru pentru C&I;

Sinergiile cu Fondul social european Plus (FSE+) asigură faptul că:

a) prin programe naționale sau regionale, FSE+ poate integra și extinde programe de învățământ inovatoare sprijinite de program, pentru a înzestra cetățenii cu aptitudinile și competențele necesare având în vedere evoluția cererii de pe piața muncii;

b) mecanismele de finanțare alternativă și combinată din partea FSE+ pot fi utilizate pentru a sprijini activitățile programului care promovează dezvoltarea capitalului uman în C&I, cu scopul de a consolida SEC;

c) FSE+ integrează tehnologii inovatoare și noi modele și soluții de afaceri, în special pe cele care rezultă din program, astfel încât să contribuie la crearea de sisteme de sănătate inovatoare, eficiente și durabile și să faciliteze accesul la asistență medicală mai bună și mai sigură pentru cetățenii europeni.

4. Sinergia Orizont Europa cu Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

<p>Sectoare/Domenii Sectoare/Domenii: În curs de dezvoltare Beneficiari țintă: toți beneficiarii programului-cadru pot primi, de asemenea, sprijin FEDR, fie pentru diferite tipuri de proiecte, fie în cadrul unui proiect comun. Acoperire geografică: state membre și regiuni</p>	<p>Activități/proiecte de cercetare și inovare: sprijină proiectele de cercetare și inovare ale întreprinderilor individuale și ale instituțiilor publice, de cooperare universitate-afaceri și cercetători universitari; Absorbție pe piață: - Concentrează finanțarea pentru cercetare și inovare pe adoptarea tehnologiei și a cunoștințelor; - Inovare socială și co-creare, utilizarea gândirii prin design și alte forme mai noi de inovare; - Sprijină toate tipurile de preluare pe piață, prototipare, consiliere privind managementul DPI etc.;</p> <p>- Finanțează replicarea și difuzarea soluțiilor inovatoare și implementarea tehnologiei, inclusiv achizițiile publice și private efective de soluții inovatoare;</p> <p>- Deschis la finanțare PCP și PPI (atât pregătirea Termenilor de referință, cât și achizițiile efective), oferă asistență tehnică și formare pentru autoritățile naționale și regionale; crearea de rețele între diferite țări;</p> <p>- Sprijină parteneriatele interregionale de-a lungul lanțurilor valorice pentru conducte comune de investiții, în scopul tranziției industriale.</p>
<p>Sprijin pentru antreprenoriat și creșterea IMM-urilor: - Instrumente financiare în cadrul FEDR - Finanțează furnizarea de servicii de consiliere și sprijin Sprijin pentru clustere,</p>	<p>a) Infrastructura R&I: Dacă este în conformitate cu strategia relevantă de specializare inteligentă, FEDER poate plăti pentru: construcția și</p>

<p>hub-uri și ecosistem mai larg de inovare: - Finanțează construcția și echiparea infrastructurilor pentru sprijinirea IMM-urilor (clustere, incubatoare etc.) - Finanteaza dezvoltarea ecosistemului de inovare</p>	<p>modernizarea infrastructurilor de cercetare (aceasta poate include o anumită formare „la locul de muncă” pentru a utiliza corect noile infrastructuri și echipamente), construirea și modernizarea infrastructurilor de inovare (linii pilot, laboratoare vii, demonstratori, birouri de transfer tehnologic); b) Dezvoltarea capitalului uman: - Finanteaza achizitionarea de echipamente si infrastructuri necesare dezvoltarii capitalului uman, daca este relevant pentru implementarea prioritatilor de specializare inteligenta. c) Crearea de rețele și elaborarea politicilor: Sprijină dezvoltarea și îmbunătățirea ecosistemelor naționale și regionale de inovare, inclusiv cooperarea întreprinderilor- industrie-cetățeni-organisme de sprijin public, guvernanta inovării, consolidarea capacităților și cooperarea cu alte regiuni și state membre pentru învățare reciprocă și conduce de investiții commune, investește în crearea de rețele cu alte țări și regiuni, reunind factorii de decizie politică și agențiile/autoritățile/părțile interesate de finanțare pe teren, investește într-o mai bună elaborare a politicilor de inovare pentru modernizarea industrială (Specializare inteligentă), investește în mai bune guvernanta inovației (proces de descoperire antreprenorială).</p>
---	---

Fondurile de dezvoltare regională vizează consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a UE. Acestea au un rol proeminent în dezvoltarea, îmbunătățirea și conectarea ecosistemelor naționale și regionale de inovare și se așteaptă să continue să dedice sume importante investițiilor în ecosistemele de cercetare și inovare, în infrastructurile de cercetare sau inovare, capacități de inovare a IMM-urilor, networking, servicii de sprijin pentru inovare și capital uman. Sprijinul pentru inovare este oferit prin strategii de specializare inteligentă care acordă prioritate investițiilor publice în cercetare și inovare printr-o abordare de jos în sus pentru transformarea economică a regiunilor, dezvoltarea ecosistemelor de inovare, construirea pe avantajele competitive regionale și facilitarea oportunităților de piață cu o nouă

valoare interregională și europeană. Lanțuri. Specializarea inteligentă oferă un cadru strategic pentru a sprijini „acțiunile din amonte” pentru a pregăti părțile interesate să participe la Programul-cadru și „acțiunile din aval” pentru exploatarea și difuzarea rezultatelor cercetării și inovației, dezvoltate în cadrul programului-cadru.

Orizont Europa va continua să sprijine și să construiască capacitatea țărilor cu performanțe scăzute în cercetare și inovare, în contextul consolidării Spațiului European de Cercetare și al reformelor sistemelor de cercetare și inovare. Va fi asigurată complementaritatea între sprijinul programului-cadru și sprijinul FEDER pentru sistemele naționale și regionale de inovare. De exemplu, mecanismul Teaming va necesita în continuare conformitatea cu strategia relevantă de Specializare inteligentă.

Extinderea și transferabilitatea proiectelor și comunicarea și schimbul de practici constituie două domenii cheie de îmbunătățire pentru viitor. Stabilirea unei cooperări mai structurate în cadrul Comisiei ar pune în comun eforturile și ar simplifica diverse inițiative. În acest sens, activitățile de cooperare transnațională și acțiunile naționale inovatoare vor fi sprijinite în continuare în vederea promovării inovației sociale în punerea în aplicare a pilonului european al drepturilor sociale.

Aranjamentele de sinergii între Orizont Europa și FEDR sau FSE sau contribuțiile naționale pentru proiecte similare vor fi îmbunătățite în continuare, beneficiind de reguli mai conducătoare. Dispozițiile legale care permit finanțarea cumulată a granturilor din Programul-cadru și FEDR/FSE pentru aceeași acțiune (cu condiția să nu existe finanțare dublă) vor fi păstrate, permițând o abordare proporțională. Acțiunile de cofinanțare ale programului vor fi concepute pentru a facilita astfel de sinergii de finanțare și reguli simplificate. În mod similar, finanțarea premiilor Seal of Excellence din alocările naționale FEDR sau FSE va fi simplificată și facilitată. În plus, adoptarea în Orizont Europa a opțiunilor de cost simplificate pentru rambursarea cheltuielilor (sume forfetare, rate forfetare, costuri unitare) va facilita și mai mult combinarea fondurilor. Pentru a realiza sinergiile sporite și simplificarea menționate mai sus, toate regulile și reglementările relevante vor fi revizuite în mod corespunzător în timp util pentru Orizont Europa, cu condiția să fie îndeplinite anumite condiții.

Propunerile de înaltă calitate, dar nefinanțate în cadrul Programului-cadru (Sigilii de excelență acordate în cadrul acțiunilor IMM-urilor sau acțiunilor Marie Skłodowska-Curie, MSCA) vor putea beneficia de aceleași rate de cofinanțare în alte părți, inclusiv în cadrul schemelor de finanțare regionale. De exemplu, aceasta înseamnă că alocările FEDR sau FSE pot fi utilizate pentru a sprijini proiectele Seal of Excellence, acolo unde este relevant pentru contextul local și strategia de specializare inteligentă.

Portofoliile de rezultate C&I și inovații obținute prin proiecte finanțate prin Programul-cadru care corespund nevoilor naționale sau regionale existente vor fi puse la dispoziția autorităților de management naționale sau regionale din FEDR și FSE într-o manieră consecventă și

organizată. Se va acorda o atenție deosebită rolului serviciilor de consiliere și accesului acestora la inovațiile, cunoștințele și rezultatele disponibile care decurg din programul-cadru. Mai precis, FEDR poate include fonduri sporite dedicate obținerii de rezultate și lansării de noi tehnologii și soluții inovatoare din programele-cadru anterioare și Orizont Europa.

Exemple concrete despre cum ar putea arăta în practică sinergiile cu FEDR și FSE:

- 1) Proiectele Orizont Europa pot fi implementate folosind echipamentele și infrastructurile de cercetare finanțate anterior din FEDR;
- 2) IMM-urile care au primit un Sigiliu de excelență (SoE) pot aplica pentru finanțare alternativă în condiții care vor fi definite în continuare în cadrul normelor și reglementărilor relevante, inclusiv GBER în ceea ce privește compatibilitatea cu ajutorul de stat. Acest lucru permite reducerea sarcinii administrative și a costurilor din partea IMM-urilor și a organismului de finanțare;
- 3) Cercetătorii care au primit MSCA SoE în cadrul Programului-cadru pot fi sprijiniți prin surse alternative de finanțare la nivel regional sau național, inclusiv prin utilizarea FSE. Acest lucru permite țărilor/instituțiilor să identifice și să angajeze cercetători excelenți, înlăturând/reducând în același timp nevoia de a efectua o nouă evaluare a propunerilor.

5. Sinergia Orizont Europa cu Fondul Social European Plus (FSE+)

<p>Sectoare/Domenii: nu sunt specifice sectorului Beneficiari țintă: nu sunt excluse grupuri Acoperire geografică: UE</p>	<p>Activități/proiecte C&I: FSE va continua să promoveze inovarea socială (adică testarea și experimentarea politicilor în domeniile politicii sociale și de ocupare a forței de muncă).</p>
<p>Sprijin pentru antreprenoriat și creșterea IMM-urilor: FSE va oferi acces la finanțare (microcredite și microîmprumuturi) pentru grupurile vulnerabile și microîntreprinderile; sprijin continuu pentru tineret, antreprenoriat social.</p>	<p>Infrastructura R&I: completează alte instrumente ale UE pentru investiții în infrastructura R&I; Dezvoltarea capitalului uman: a) urmărește îmbunătățirea calității, eficienței și deschiderii învățământului (terțiar), de ex. dezvoltarea de noi metode de predare, furnizarea de conținut educațional de înaltă calitate, care este relevant pentru nevoile pieței muncii; b) stimulează parteneriate între organizațiile de învățământ superior, afaceri și cercetare; c) urmărește consolidarea capitalului uman în cercetare și inovare, de ex. prin formare și</p>

	<p>consolidare a capacităților pentru cercetători (de exemplu, complementarități și sinergii cu MSCA Seal of Excellence și programe de formare în cercetare doctorală și postdoctorală cofinanțate de MSCA) și pentru profesori, deschiderea accesului la învățământul terțiar pentru grupurile dezavantajate;</p> <p>d) poate integra programele de învățământ orientate spre dotarea studenților cu competențele necesare pe viitoarea piață a muncii dezvoltată în cadrul Programului-cadru.</p> <p>Crearea de rețele și elaborarea politicilor: sprijinul FSE pentru reformele sistemelor educaționale, a programelor de învățământ.</p>
--	--

Fondul Social European (FSE) este esențial în sprijinirea investițiilor continue în competențe, care sunt esențiale pentru valorificarea dezvoltării tehnologice. Competențele sunt un element crucial pentru dezvoltarea unor medii favorabile inovației, inclusiv în Spațiul European de Cercetare. FSE+ va integra și extinde programele inovatoare finanțate de Programul-cadru, care vor dota oamenii cu abilitățile și competențele necesare pentru locurile de muncă din viitor (pe baza previziunii profesiilor viitoare).

În cadrul fondurilor UE, FSE reprezintă cea mai mare parte a finanțării pentru transformarea socială, integrarea inovației sociale în economie și consolidarea capitalului uman, inclusiv pentru cercetare și inovare.

Implementarea și sprijinirea FSE în programele de abilități și competențe finanțate de Programul-cadru pot adopta mai multe abordări (adică integrarea curriculei finanțate de Programul-cadru în programele naționale sau regionale; rețelele de cooperare transnațională privind competențele). Acest lucru se va traduce, de exemplu, prin sinergii și complementarități între FSE și programele de formare în cercetare doctorală și postdoctorală cofinanțate de Programul-cadru-MSCA. Propunerile MSCA cu Sigiliul de Excelență pot fi finanțate de FSE+ pentru a sprijini activitățile de promovare a dezvoltării capitalului uman în cercetare și inovare și pentru a atrage talente, în scopul consolidării Spațiului European de Cercetare.

Exemplul concret despre cum ar putea arăta în practică sinergiile cu FSE: cercetătorii din Programul-cadru-MSCA pot utiliza echipamente și infrastructuri finanțate anterior din FEDR pentru cursuri, iar FSE poate sprijini financiar activități de formare inovatoare, precum și alte măsuri de consolidare a capacităților (de exemplu, activități de creare de rețele, indemnizație de mobilitate)